

НАЦИОНАЛНО БОГАТСТВО

За храмот "Света Петка" во Црнице, Скопје, нема литература и запишани документи, бидејќи за него нема летописна книга. Сè што се знае е тоа дека потекнува од кажувањата на живите сведоци, учесници во изградбата и во доизградбата.

Местото на кое е изградена црквата било подарено од сопствениците

Антон и Горица
Петрови-
Дерибабови.

Пишува:
Милева ЛАЗОВА

ЦРКВАТА "СВЕТА ПЕТКА", ЦРНИЧЕ

МАЧНИОТ ЖИВОТ ПОТТИК ДА Ѐ СЕ ПОСВЕТИ ХРАМ НА ГОЛЕМАТА СВЕТИТЕЛКА ПАРАСКЕВА

Македонија е пребогата со преубави црковни храмови, а секој од нив говори своја приказна, своја историја. Во своето драматично минато, низ бурните векови на историјата, иако македонскиот народ многу често се наоѓал под разни општествено-политички доминации, никогаш не престанал да гради цркви и манастири, кои се одраз на неговата вера во Бога и на вековната црковна и културна традиција.

Еден од нив е и црквата "Света Петка", вгнездена на падините на Водно, во една од скопските населби, Црнице. Овој храм бил подигнат и осветен во текот на 1923 и 1924 година, посветен на преподобна Параскева-Петка.

"Чинот на осветување и поставување камен-темелник за изградба на овој храм, посветен на Света Петка, бил извршен во 1904 година. За 20 години бил изграден прекрасен Божји дом. Осветувањето на храмот го извршил тогашниот скопски митрополит Варнава (1920-1930). Постои камен-плоча на која може да се прочита дека храмот бил завршен и осветен на 3 септември 1923 година", запишала Снешка Лакалиска, историчар на уметност од Музеј на град Скопје, за историјатот на храмот.

Како што понатаму објаснува Лакалиска, храмот "Света Петка" е граден според традиционалниот византиски тип - триконхос од развиен тип, со централна купола и купола над нартексот. Октогналната централна купола е потпрена на масивни и нагласени пиластри во ентериерот на црквата. Масивните сидови на куполата се расчленети со полукружни вертикални ниши во кои се сместени прозорски отвори. На северната и на јужната страна фасадата е расчленета со октогнални конхи.

"Карактеристично за овој период - вели Лакалиска - е фасадирањето на

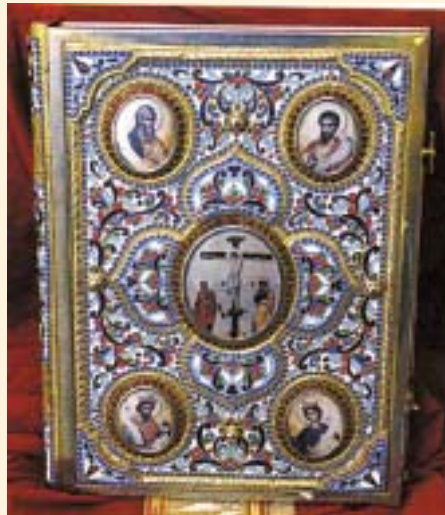
црквите и изведбата на пластична декорација во фасаден малтер. На тој начин калапено се изработени стилизирани цветови над прозорците на конхите и главната купола. На октогналната централна купола полукружните колонки, исто така, се декорирани со капители на кои се изведени стилизирани акантови листови во фасаден

малтер. Во 1998 година, при реставрација на фасадата на храмот, стилизираните апликации-цветови трајно се отстранети".

По катастрофалниот земјотрес во 1963 година црквата била оштетена. При поправките од јужната и од северната страна таа е проширена со параклис, посветен на светите цареви и

Во периодот меѓу двете светски војни, иако македонскиот народ живеел под туѓа власт и во голема сиромаштија, верните македонски синови и ќерки, со сопствени средства, приложени од сите православни христијани од градот Скопје, го изградиле храмот посветен на Света Параскева-Петка.

декорирање на храмот, односно живописот и иконописот му биле доверени на последниот и најдобар зограф на тоа време, Димитар Андонос Папрадишки. Дваесет и четири икони го оддаваат залезот на вековната традиција на македонските зографи пред почетокот на

За овој Божи храм може уште многу да се пишува, но едно е јасно, дека и овој храм, како и многу други, одиграл голема и важна улога во зачувувањето и во зацврстувањето на националниот идентитет на македонскиот народ.

рамноапостоли Константин и Елена, а по извесно време од северната страна е дограден параклис, посветен на Света великомаченичка Недела. Независно од црквата е подигната четирикатна октогонална камбанерија. Внатрешното

новото време. Иконостасот е дрвен, со сликана рудиментирана флорална декорација, во централниот дел поставен праволиниски, а од северната и од јужната страна скршнува и ја следи архитектурата на градбата...